

1. Paliativa- ochranný plášť pro pacienta i jeho blízké(pallium- plášť, latinsky)

Dne 9-10.10 2026 se v Brně uskutečnila konference paliativní medicíny, <https://ahou.cz/paliativnimedicina>. Tuto problematiku NCR sleduje i v souvislosti s návrhem zákona o možnostech eutanazie, ale i v souvislosti se stárnutím populace a zvyšování počtu chronicky nemocných pacientů, ale i tabuizace smrti ve společnosti. Věříme, že tyto konference pro odbornou veřejnost i rodiny se závažně nemocnými pacienty jsou i nadějí do budoucnosti.

Z konference:

Vznikají nové nemocniční paliativní týmy, rozšiřují se kapacity mobilní specializované paliativní péče a stále více zdravotnických i sociálních služeb začíná systematicky pracovat s potřebami pacientů se závažným onemocněním a jejich blízkých. Současně roste povědomí o tom, že paliativní péče není vyhrazena pouze specialistům, ale představuje důležitou součást kvalitní zdravotní péče napříč obory a profesemi.

Do veřejného prostoru se zároveň dostává větší porozumění tomu, že paliativní péče není pouze péčí o umírající, ale především podporou kvality života pacientů s pokročilým onemocněním. Významným krokem je také formulace Strategie rozvoje paliativní péče v České republice do roku 2035, která má pomoci ukotvit další systematický rozvoj služeb, vzdělávání i meziresortní spolupráce.

Letošní program konference reflektoval právě tato aktuální témata. V odborných blocích se hovořilo rozvoji paliativní péče v primární péči, v nemocnicích, na LDN, v regionech, standardům mobilní specializované paliativní péče. Součástí programu byla i problematika geriatrické, pediatrické a perinatální paliativní péče. Pozornost byla zaměřena i na spirituální potřeby, etické otázky v rozhodování v závěru života, pozůstalostní péči, výzkumu, vzdělávání i možnostem elektronizace a umělé inteligence v paliativní medicíně.

Součástí konference byly i prakticky zaměřené workshopy věnované například integraci paliativní péče v domovech pro seniory, neuropatické bolesti, kompetencím nelékařských pracovníků nebo implementaci paliativní péče v prostředí zdravotnické záchranné služby.

Jednou z přednášejících byla např. i MUDr. Sárka Kárová, PhD., která hovořila o vyrovnání se se smrtí u dětí. Přednášela i pro členy RS na téma závažného onemocnění u sourozenců- projekt Skrytí hrdinové, <https://www.skrytihrdinove.cz/>. Jednou z zajímavých přednesů byla i otázka vysoké zátěže neformálně pečujících v domácím prostředí.

1. Sníží se počet asistentů ve školách?

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Hlavním účelem je úprava stávajícího systému přidělování a organizačního zajištění podpory asistentem pedagoga v základních školách a vytvoření nezbytného podpůrného systému, který povede ke zvýšení profesionality a kvality práce samotných asistentů pedagoga.

Novela školského zákona zásadně mění systém financování a využívání **asistentů pedagoga (AP)**. Dosud byl asistent přidělován zejména na základě doporučení školského poradenského zařízení ke konkrétnímu žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami. Nově má být asistent součástí personálního standardu školy a financování se bude odvíjet od parametrů školy (počet tříd, žáků, sociální situace školy apod.), nikoli pouze od diagnózy konkrétního dítěte.

Hlavním cílem je:

- snížit administrativu škol a poraden,
- zajistit stabilnější financování a větší jistotu pracovních úvazků asistentů,
- umožnit ředitelům pružněji využívat asistenty tam, kde jsou skutečně potřeba,
- zlepšit kvalitu inkluzivního vzdělávání.

Ředitel školy bude moci asistenta využít nejen pro děti se zdravotním postižením či speciálními vzdělávacími potřebami, ale také pro žáky nadané, děti v adaptačních potížích nebo děti ze sociálně znevýhodněného prostředí. Zároveň se zavádí nová funkce **metodika asistentů pedagoga**, který bude jejich práci odborně vést a podporovat profesionalizaci této profese.

Podle ministerstva novela zachová individuální podporu dětem s nejtěžšími potřebami (4. a 5. stupeň podpůrných opatření), ale zároveň umožní spravedlivější rozdělení podpory mezi školy. Kritici však upozorňují na riziko, že některé děti ztratí dosavadní nárokovost asistenta a bude více záležet na rozhodnutí vedení školy.

- Asistenti se mohou dostat i k dětem bez formální diagnózy.

Kritici návrhu se obávají, že

- oslabí individuální nárok dítěte na podporu,
 - mezi školami mohou vznikat rozdíly v tom, komu bude asistent přidělen,
 - ředitelé ponesou větší odpovědnost za rozhodování.
-

Místopředseda školského výboru Miroslav Krejčí (za Motoristy) prosazuje širší revizi inkluze, větší pravomoci ředitelů škol a omezení tzv. „poradenské turistiky“, kdy rodiče hledají poradnu ochotnou přiznat podpůrná opatření nebo asistenta pedagoga.

2. Děti jsou nadějí státu(Liberi sunt spec rei publicae- výrok přisuzovaný Marku Tulliovi Cicerovi)

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Návrh zákona posiluje ochranu práv dětí, vyjasňuje některé výkladové nejasnosti spojené s řízením péče soudu o nezletilé a umožňuje rozvod manželství bez nařízení jednání v případě konsenzuálních manželů bez nezletilých dětí. Návrh zákona je předkládán mimo Plán legislativních prací vlády na rok 2026.

Hlavní změny

Zákon nově vymezuje pojem „zájem dítěte“, který dosud nebyl v českém právu jednotně definován.

Soudy budou muset posuzovat zejména:

- bezpečí dítěte,
- jeho názor,
- ochranu rodinných vazeb,
- zachování identity dítěte,
- jeho tělesný, citový, vzdělávací a sociální vývoj.

Domácí násilí -

soud bude muset zvažovat, zda nejsou důvody ke **zbavení nebo omezení rodičovské odpovědnosti** násilného rodiče.

Soudci budou moci svolat **případovou konferenci** s odborníky (OSPOD, psychologové, policie, adiktologové apod.), aby měli při rozhodování o dítěti více informací.

Změny u rozvodů

Péče o dítě a výživné se budou řešit **v jednom společném řízení**.

U dohodnutých rozvodů nebude nutné nařizovat soudní jednání.

Upřesňují se pravidla soudních poplatků. [\[zakonyprolidi.cz\]](https://zakonyprolidi.cz)

Ochrana obětí

Novela zavádí zvláštní ochranu pro oběti:

domácího násilí,
stalkingu,
zvláště zranitelné oběti trestných činů.

Oběť bude mít právo:

na doprovod důvěrníka,
na opatření bránící kontaktu s pachatelem během soudního řízení. [\[zakonyprolidi.cz\]](https://zakonyprolidi.cz)

Ministr spravedlnosti Jeroným Tejc novelu odůvodňuje zejména potřebou lépe chránit děti:

„Soudy budou mít jasná vodítka v zákoně, co je zájmem dítěte. Vedle ekonomické stránky nově říkáme, že jedním z těch hledisek musí být i bezpečí dítěte.“ [\[advokatnidenik.cz\]](https://advokatnidenik.cz), [\[ceska-justice.cz\]](https://ceska-justice.cz)

Poměrně výraznou kritičkou je senátorka Hana Kordová Marvanová, která tvrdí, že novela neřeší všechny rizikové případy: „Tak jsem si novelu ministra přečetla a zjistila jsem, že nezvyšuje ochranu a bezpečí dětí jako případ Viktoriky vůbec.“ [\[ceska-justice.cz\]](https://ceska-justice.cz). Podle ní je novela zaměřena hlavně na spory rodičů po rozvodu, ale ne vždy zachytí situace, kdy je rodič nebezpečný z jiných důvodů, například kvůli psychické nemoci nebo závislosti. [\[ceska-justice.cz\]](https://ceska-justice.cz)

3. Lex Mareček

označení pro soubor navrhovaných legislativních změn zaměřených na lepší ochranu dětí před týráním a domácím násilím. Název odkazuje na případ tříletého **Marečka z Loun**, který byl podle rozsudku brutálně utýrán svým otčímem, zatímco matka nezasáhla.

Iniciativu prosazuje organizace **Pod Svícem**, vedená **Michaelou Studenou**.

Mezi diskutovanými opatřeními se objevují zejména:

posílení ochrany ohrožených dětí,
lepší sdílení informací mezi institucemi,
důslednější reakce státu na známky týrání,
rozšíření tzv. **dětského certifikátu** i na některé zvláště závažné násilné trestné činy,
například mučení.

S návrhy spojovanými s Lex Mareček pracuje také poslankyně **Barbora Urbanová (STAN)** a podporu některým změnám deklarovala i **Tatána Malá (ANO)**.

4. Opravdu pomůže snížení trestní odpovědnosti u dětí na 13 nebo 14 let ?

Ministr spravedlnosti **Jeroným Tejc** zvažuje **snížení hranice trestní odpovědnosti z dnešních 15 let na 13 let, a to pouze u nejzávažnějších trestných činů, například těch, za které lze uložit výjimečný trest.** Návrh vychází z analýzy Ministerstva spravedlnosti a případná legislativní změna by byla předložena nejdříve v létě 2027.

Podle ministra sice celková dětská kriminalita výrazně neroste, ale zvyšuje se brutalita a agresivita některých činů. Za nevhodné považuje ponechat systém beze změny. Koalice se přiklání spíše k variantě postihovat pouze zvláště závažné trestné činy, nikoli plošně snižovat věk trestní odpovědnosti pro všechny delikty.

Tejc současně zdůrazňuje, že cílem není umisťovat třináctileté pachatele do běžných věznic. Představuje si vznik specializovaných zařízení s intenzivní psychologickou, terapeutickou a vzdělávací péčí. Za důležité považuje také oddělení dětí v ochranné výchově od těch, které jsou v ústavní péči z jiných důvodů (např. ztráta rodičů).

Proti záměru se však staví **Výbor pro práva obětí Rady vlády pro lidská práva** i část odborné veřejnosti. Podle nich neexistují jednoznačné důkazy, že by závažná násilná kriminalita dětí mladších 15 let narůstala natolik, aby odůvodňovala snížení věkové hranice. Odborníci upozorňují, že účinnější cestou je prevence, dostupná psychologická a psychiatrická péče a lepší práce s ohroženými dětmi. Kritizují také nedostatek navazujících programů pro dětské pachatele.

Statistiky ministerstva ukazují, že například případy vražd spáchaných dětmi mladšími 15 let se v posledních letech pohybovaly na obdobné úrovni (šest případů ročně), zatímco u jiných násilných činů nejsou trendy jednoznačné.

Zastánci změny: reagují na mimořádně brutální případy a chtějí možnost trestněprávní reakce už od 13 let.

Odpůrci změny: tvrdí, že problém nevyřeší represí, ale prevencí, terapií a lepší péčí o rizikové děti.

„Samotné snížení věku bez toho, aniž bychom investovali nemalé finanční prostředky do fungujících výchovných ústavů, fungovat nebude. Nikdo je nechce posílat do standardního výkonu trestu.“ [\[ceska-justice.cz\]](https://ceska-justice.cz)

5. Radikalizace dětí a mladistvých

<https://mv.gov.cz/radikalizace> [mv.gov.cz]

Ministerstvo vnitra definuje radikalizaci jako proces, při němž se postoje jednotlivce nebo skupiny postupně posouvají k vyhraněným až extrémním názorům, které mohou vést až k podpoře násilného extremismu nebo terorismu. [mv.gov.cz]

K radikalizaci mladých lidí MV v posledních letech uvádí zejména:

1. narůstá **online radikalizace dětí a mladistvých**, často bez napojení na tradiční **extremistické skupiny**, [mv.gov.cz],
2. společným znakem bývá **fascinace násilím**, nenávist vůči určitým skupinám obyvatel a působení v anonymních internetových komunitách
3. radikalizace probíhá zejména na sociálních sítích, komunikačních platformách a v prostředí online her.
4. ministerstvo považuje tento trend za významnou bezpečnostní výzvu a upozorňuje na souvislost s **nárůstem** výhrůžek násilím ve školách.

6. Opravdu se zvyšuje agresivita u dětí

Zprávy z Nejvyššího státního zastupitelství, <https://verejnazaloba.cz/nsz/kriminalita-v-cesku-neroste-podle-aktualni-zpravy-o-cinnosti-statniho-zastupitelstvi-se-ale-meni-zpusoby-jejeho-pachani-a-pribyva-pripadu-s-vysokou-agresi/>, <https://www.dvttv.cz/videos/uz-ctyrylete-dite-dokaze-fatalne-ublizit-rodice-se-musi-na-noc-zamykat-ze-strachu-o-zivot-rika-kriminalista>

Ve struktuře kriminality došlo meziročně k mírnému nárůstu násilné trestné činnosti, mravnostní kriminality a rovněž majetkové trestné činnosti vyjma krádeží, u nichž naopak došlo ke snížení míry jejich páčání. **Významnou dynamiku lze nicméně nadále sledovat u závadových aktivit v rámci sociálních sítí a dalších platform umožňujících dálkovou komunikaci.** Z plošných poznatků státních zastupitelství byly přitom evidovány nejen přetrvávající způsoby podvodné manipulace směřující k získání finančních prostředků na úkor poškozených uživatelů virtuálního prostředí, ale též v oblastech verbálních a nenávistných trestných činů a nepřímo pak v akcentované **oblasti nárůstu násilné trestné činnosti a sebepoškozování mezi dětmi a dospívající populací.** .

V prostředí sociálních sítí a chatovacích platform byl v roce 2025 zjištěn častější výskyt výhrůžek, vulgárních útoků a jiných forem kyberšikany. Typickým jevem je následné rychlé mazání komunikace ze strany pachatelů,

nicméně tyto projevy bývají zachyceny jinými uživateli, a dále šířeny. Současně patrně dochází k pozvolnému nárůstu latentní rizikové komunikace. **Vyšší míra využívání prostředí Darknetu a sociálních sítí byla u mladší populace zaznamenána i v souvislosti s experimentováním s novými psychoaktivními látkami, kdy se rychle rozšiřuje případná informovanost o dostupných syntetických drogách.**

Státní zástupci zaznamenali také určitou **proměnu drogové scény**, kdy ubývá „tradičních“ distributorů tvrdých drog v mladší věkové skupině, tyto pachatelé se přesouvají do věku mezi 40–49 lety. U mladší generace pak převládá distribuce v online prostředí.

Zpráva o činnosti se letos speciálně zaměřila na analýzu trestné činnosti páchané mladistvými a dětmi mladšími 15 let. V této kategorii pachatelů narůstá počet násilně motivovaných deliktů. V případech spojených s fyzickým násilím lze poukázat na obecný nárůst agrese, nevyrovnanosti a impulzivity dětí a mladistvých. K fyzickým potyčkám dochází nejčastěji v prostředí školských a výchovných zařízení a jejich okolí nebo ve volném čase ve veřejném prostoru, přičemž v některých případech se vyznačují značnou surovostí, nezdědka bývá pácháno výtržnickým způsobem ve skupině. Ve školním prostředí pak byl zaznamenán i nárůst počtu útoků ve formě nebezpečného vyhrožování spolužákům či pedagogům.

I v roce 2025- 2026 byl zaznamenán velmi znepokojivý jev **tzv. zážitkového násilí**, který se sice zatím objevuje pouze ojediněle, avšak pravidelně, kdy jeho projevy ukazují.

Ať skončíme vesele:

Podzim je jako jaro, když se každý list stává květem. Albert Camus